

OSNOVE PRAVA ZA GRAĐEVINARE

RADNI ODNOSI

Prof. dr. sc. Saša Nikšić (Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

ZAKON O RADU

- Ugovor o radu je pravni temelj radnog odnosa između poslodavca i radnika.
- U Zakonu o radu uređeni su i druge vrste pravnih poslova (kolektivni ugovori, sporazumi između poslodavca i zaposleničkog vijeća)

UGOVOR O RADU

- Individualni radni odnosi
- Radni odnos zasniva se ugovorom o radu
- Ako poslodavac s radnikom sklopi ugovor za obavljanje posla koji, s obzirom narav i vrstu rada te ovlasti poslodavca, ima obilježje posla za koji se zasniva radni odnos, smatra se da je s radnikom sklopio ugovor o radu, osim ako poslodavac ne dokaže suprotno

UGOVOR O RADU NA NEODREĐENO VRIJEME

- Ugovor o radu se sklapa na neodređeno vrijeme, osim ako Zakonom o radu nije drukčije uređeno.
- Ugovor o radu na neodređeno vrijeme obvezuje (traje) sve dok ne prestane na način određen Zakonom o radu.
- Ako ugovorom nije određeno vrijeme na koje je sklopljen, smatra se da je sklopljen na neodređeno vrijeme.

UGOVOR O RADU NA ODREĐENO VRIJEME

- Sklapa se iznimno za zasnivanje radnog odnosa čiji je prestanak unaprijed predviđen kada je zbog objektivnog razloga potreba za obavljanjem posla privremena.
- Ugovor o radu na određeno vrijeme smije se sklopiti u najdužem trajanju od tri godine.
- S istim radnikom smije se sklopiti najviše tri uzastopna ugovora čije ukupno trajanje nije duže od tri godine.

OBLIK UGOVORA O RADU

- Sklapa se u pisanom obliku.
- Ugovor o radu valjan je i ako je sklopljen u nekom drugom obliku.

PRAVILNICI O RADU

- Poslodavac koji zapošljava najmanje 20 radnika dužan je donijeti i objaviti pravilnik o radu kojim se uređuje plaća, organizacija rada, postupak i mjere za zaštitu dostojanstva radnika te mjere za zaštitu od diskriminacije i druga pitanja važna za radnike zaposlene kod tog poslodavca.

ZAŠTITA ŽIVOTA, ZDRAVLJA I PRIVATNOSTI

- Obveze poslodavca u zaštiti života, zdravlja, ćudoređa i privatnosti
- Zaštita trudnica, roditelja i posvojitelja
- Zaštita radnika koji su privremeno ili trajno nesposobni za rad

PRIVREMENO ZAPOŠLJAVANJE

- Agencija za privremeno zapošljavanje je poslodavac koji ustupa radnika drugom poslodavcu za privremeno obavljanje poslova

RADNO VRIJEME

- Puno radno vrijeme – 40 sati tjedno
- Skraćeno radno vrijeme – razmjerno štetnom utjecaju, ako nije moguće zaštititi radnika od štetnih utjecaja
- Prekovremeni rad – u slučaju više sile, izvanrednog povećanja opsega poslova i u drugim sličnim slučajevima prijeka potrebe:
 - Ne dulje od 50 sati tjedno,
 - Ne dulje od 180 sati godišnje

ODMORI I DOPUSTI

- Stanka – dnevno 30 minuta
- Dnevni odmor – tijekom 24 sati radnik ima pravo na dnevni odmor od 12 sati neprekidno
- Tjedni odmor – najmanje 24 sata neprekidno
- Godišnji odmor – za svaku kalendarsku godinu najmanje 4 tjedna
- Plaćeni dopust – za važne osobne potrebe (sklapanje braka, rođenje djeteta, teža bolest ili smrt člana uže obitelji i sl.)
- Neplaćeni dopust – poslodavac može odobriti na zahtjev radnika

PLAĆA

- Poslodavac isplaćuje radniku za obavljene rad u određenom mjesecu
- Mora biti ugovorena, utvrđena ili propisana u bruto iznosu
- Ako nije određena poslodavac je dužan isplatiti primjerenu plaću – koja se redovito isplaćuje za jednaki rad, a ako ju nije moguće utvrditi, plaća koju odredi sud prema okolnostima slučaja
- Jednakost plaća žena i muškaraca

PRESTANAK UGOVORA O RADU

1. Smrću radnika ili poslodavca fizičke osobe, obrtnika ako nije došlo do prijenosa obrta
2. Prestankom obrta
3. Istekom roka ako je ugovor sklopljen na određeno vrijeme
4. Kada radnik navrši 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža, osim ako se poslodavac i radnik drukčije ne dogovore
5. Sporazumom radnika i poslodavca
6. Danom dostave obavijesti poslodavcu o pravomoćnosti rješenja o priznavanju prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti
7. Otkazom
8. Odlukom nadležnost suda